

אוניברסיטת בר אילן הפקולטה למשפטים,
התכנית למשפט עברי ע"ש אסתר ורומי תיגר

אוניברסיטת תל אביב
בעקבות הלא נודע

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן,
מרכז-על ע"ש צגלה למחקר בינתחומי של המשפט,
מכון טאוונשלג למשפט פליילי

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

הפקולטה למשפטים,
המכון לחקר המשפט העברי ע"ש
מץ*

כנס צובה האחד-עשר

דת ומשפט: עיונים חדשים

מלון צובה • הרי ירושלים

ימים שני-רביעי • כ"ג-כ"ה באלול, תשפ"ב

19-21 בספטמבר 2022

הוועדה המארגנת:

פרופ' יצחק ברנד, ד"ר שי ווזנר, פרופ' בני פורת

ההשתתפות מותנית ברישום מוקדם

לפרטים: טלי אלגזי, המכון לחקר המשפט העברי 02-5882557

דוא"ל: jewishlaw@savion.huji.ac.il

אוניברסיטת בר אילן הפקולטה למשפטים,
התכנית למשפט עברי ע"ש אסתר וחומי תיגר

אוניברסיטת תל אביב
בעקבות הלא נודע

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן,
מרכז-על ע"ש צגלה למחקר בינתחומי של המשפט,
מכון טאוונשלג למשפט פלילי

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

הפקולטה למשפטים,
המכון לחקר המשפט העברי ע"ש
מץ*

תכנית הכנס

יום שני, כ"ג אלול תשפ"ב 19.9.22

רישום וקבלה 16:00

מושב פתיחה ע"ש השופט זילברג

18:30 - 17:00

השופט (בדימוס) פרופ' יצחק אנגלרד, בית המשפט העליון
קלזן - דת ומשפט יחסי גומלין

פרופ' (אמריטוס) חנינה בן מנחם, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית
בירושלים

האם המשפט העברי הוא משפט דתי?

ארוחת ערב 19:30 - 18:30

מושב שני: משפט דתי והעת העתיקה

21:00 - 19:30

פרופ' רנון קצוף, המחלקה ללימודים קלאסיים, אוניברסיטת בר-אילן
זיקות דת ומשפט במשפט הרומי

ד"ר אורית מלכה, הפקולטה למשפטים והחוג לתלמוד והלכה, האוניברסיטה העברית
בירושלים

המצוות כשבועות במקרא ובמחשבת חז"ל

ד"ר נר"י אריאל, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן
"מורה צדק": מדריך לדיין רבני בעולם המוסלמי - בין דת למשפט

יום שלישי, כ"ד אלול תשפ"ב 20.9.22

מושב שלישי: בין הדתי והפוליטי

12:30 - 9:00

לימוד מקורות בהנחיית פרופ' אריה אדרעי

פרופ' אריה אדרעי, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב
האמנם הפרדה בין ההלכה והמשפט: עיון נוסף בשיטת הר"ן

פרופ' (אמריטוס) יורם שחר, בית הספר למשפטים, אוניברסיטת רייכמן
עמים כהלכתם, מדינות כמשפטן: שאלות קשות על דת במשפט, עמיות יהודית
ומשפט ישראלי

פרופ' יונתן יובל, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת חיפה
משפט, בורגנות ומשיחיות

אוניברסיטת בר אילן הפקולטה למשפטים,
התכנית למשפט עברי ע"ש אסתר ורומי תיגר

אוניברסיטת תל אביב

בעקבות הלא נודע

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן,
מרכז-על ע"ש צגלה למחקר בינתחומי של המשפט,
מכון טאוובנשלאג למשפט פליני

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

הפקולטה למשפטים,
המכון לחקר המשפט העברי ע"ש
מץ

ארוחת צהרים

13:30 - 12:30

מושב רביעי: בין הדתי, האתי והחברתי

18:30 - 15:00

לימוד מקורות בהנחיית פרופ' יצחק ברנד

פרופ' יצחק ברנד, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן

מצוות בין אדם למקום ומצוות בין אדם לחברו

ד"ר שובל שפט, אוניברסיטת בר-אילן

ביקורת ההבחנה המוסדית בין המשפט למוסר במשפט העברי

פרופ' חיים (ג'יי) ברקוביץ, אוניברסיטת מסצ'וסטס והאוניברסיטה העברית בירושלים

דיני שמים ודיני אדם במשנת פוסקים באשכנז בעת החדשה המוקדמת

ארוחת ערב

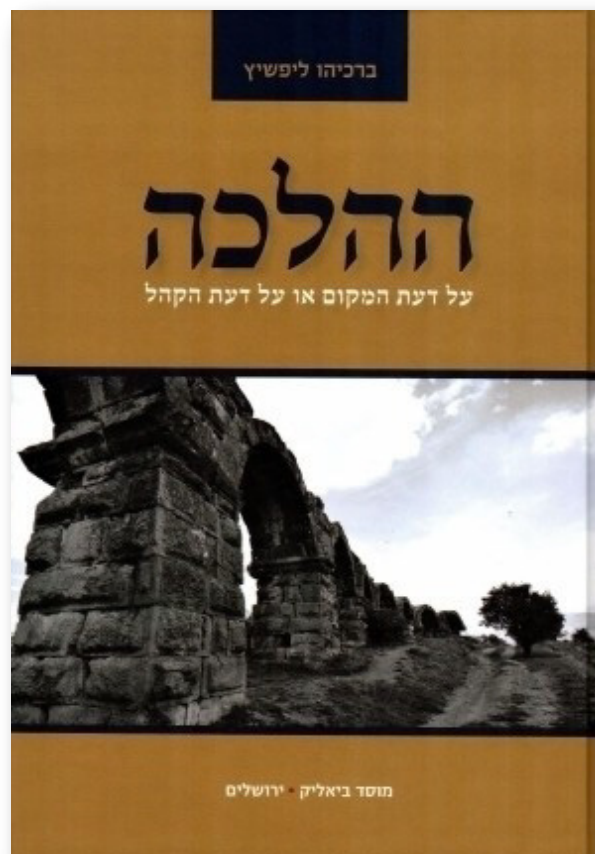
19:30 - 18:30

מושב חמישי: לכבוד ספרו החדש של פרופ' ברכיהו ליפשיץ,

20:30 - 19:30

ההלכה: על דעת המקום או על דעת הקהל

יצחק ברנד, שי ווזנר ובני פורת משוחחים עם ברכיהו ליפשיץ על ספרו החדש

אוניברסיטת בר אילן הפקולטה למשפטים,
התכנית למשפט עברי ע"ש אסתר וחומי תיגר

אוניברסיטת תל אביב
בעקבות הלא כודע

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן,
מרכז-על ע"ש צגלה למחקר בינתחומי של המשפט,
מכון טאוונשלג למשפט פלילי

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

הפקולטה למשפטים,
המכון לחקר המשפט העברי ע"ש
מץ*

יום רביעי, כ"ה אלול תשפ"ב 21.9.22

מושב שישי: היבטים דתיים במשפט המהותי ובמשפט הפרוצדורלי

10:30 - 9:00

ד"ר קובי שפירא, היחידה למשפט עברי במשפט המשפטים
וד"ר עמית פונדיק, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב

בחירה חופשית וראיות מפלילות

ד"ר עדי ליבזון, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן
וד"ר איילת ליבזון, בית הספר למשפטים, אוניברסיטת רייכמן
ה' יראה ללבב: ידיעת האל כבסיס הנורמטיבי לדיני זכויות יוצרים

פרופ' יובל סיני, בית הספר למשפטים, מכללת נתניה
יסודות דתיים בדיני נזיקין במשפט העברי

מושב שביעי: דת, משפט וקדושה

13:00 - 11:00

לימוד מקורות בהנחיית ד"ר שי ווזנר

ד"ר שי ווזנר, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב
עקרון הנזק של מיל ומושג הקדושה במשפט דתי ובמשפט חילוני
פרופ' יאיר לורברבוים, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן
טעמי המצוות - עלייתה של דתיות הלכתית של מסתורין והשגבה

ארוחת צהרים

14:00 - 13:00

מושב שמיני: אופייה של הנורמה המשפטית-דתית

15:30-14:00

פרופ' חיים סיימן, בית הספר למשפטים, אוניברסיטת וילנובה
Is Jewish Law Formalistic? A Survey of the Dispute and Why it Matters

מר ישראל כהן, החוג לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים
מהו חוק הלכתי? עיון פילוסופי

פרופ' בני פורת, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים
מתחולה טריטוריאלית לתחולה אקסטרא-טריטוריאלית: בין משפט לתיאולוגיה